

Handläggare
Hillevi Andersson
Telefon: 08-508 25 244
Maja Bjarneby
Telefon: 08-508 25 207

Till
Socialnämnden
2022-08-30

Beslut om arbetsmarknadsinsats för vissa målgrupper som nås via arbetsmarknadsnämndens uppsökande uppdrag

Svar på remiss från kommunstyrelsen, dnr KS 2022/759

Förvaltningens förslag till beslut

1. Socialnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på kommunstyrelsens remiss av Beslut om arbetsmarknadsinsats för vissa målgrupper som nås via arbetsmarknadsnämndens uppsökande uppdrag.

Fredrik Jurdell
Socialdirektör

Veronica Wolgast Carstorp
Biträdande förvaltningschef

Sammanfattning

Arbetsmarknadsnämnden har beslutat att föreslå att kommunfullmäktige beslutar om att arbetsmarknadsnämnden, genom Jobbtorget, ska ansvara för biståndsprovning enligt 4 kap 1 och 2 §§ socialtjänstlagen (SoL) avseende särskilt individanpassad stödinsats. Målgrupperna som avses för stödinsatsen är unga i åldrarna 19-29 år som varken arbetar eller studerar (UVAS) samt kvinnor med en svag ställning på arbetsmarknaden, vilka nås via uppsökande arbete. Stödinsatsen ska syfta till att underlätta för målgrupperna att börja arbeta eller studera.

Förvaltningen ställer sig positiv till att arbetsmarknadsnämnden ger stöd till de nämnda målgrupperna och instämmer i att biståndsprovning och beslut lägger grunden för en rättssäker handläggning. Förvaltningen lyfter dock flera frågeställningar som behöver utredas och klargöras ytterligare inför ett beslut om att Jobbtorg ska utföra socialtjänstuppdrag i form av självständig biståndsprovning och beslutsfattande i syfte att säkerställa likställighet och rättssäkerhet i stadens samlade socialtjänstverksamhet. Bland annat lyfter förvaltningen frågeställningar kring registrering av ärendehandläggning och gränsdragningar vad gäller ärendansvar.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har till socialnämnden remitterat ärendet Beslut om arbetsmarknadsinsats för vissa målgrupper som nås via arbetsmarknadsnämndens uppsökande uppdrag. Yttrandet ska vara stadsledningskontoret tillhanda senast 2022-09-13.

Övriga remissinstanser är stadsledningskontoret, samtliga stadsdelsnämnder och Samordningsförbundet Stockholms stad.

Ärendets beredning

Remissvaret har utarbetats inom avdelningen för stadsövergripande sociala frågor. Förvaltningsgruppen har behandlat ärendet 2022-08-24. Rådet för funktionshinderfrågor har haft möjlighet att behandla ärendet 2022-08-25.

Ärendet

Arbetsmarknadsnämnden har av kommunfullmäktige fått i uppdrag att arbeta uppsökande för att nå och erbjuda insatser till unga i åldrarna 19-29 år som varken arbetar eller studerar (nämns fortsättningsvis som UVAS) samt till kvinnor med svag ställning på arbetsmarknaden. Uppdraget syftar till att fler individer ska etablera sig på arbetsmarknaden eller påbörja studier.

Arbetsmarknadspolitik är främst ett statligt åtagande och det är Arbetsförmedlingen som har det huvudsakliga ansvaret. Arbetsförmedlingens uppdrag är dock begränsat till de personer som är inskrivna som arbetssökande och de utför inte någon typ av uppsökande arbete. Stockholms stad tillhandahåller idag parallellt med den statliga arbetsmarknadspolitiken insatser och stöd som syftar till att stödja personer till att nå egen försörjning genom arbete eller studier, vilket blir ett komplement till Arbetsförmedlingens stöd.

Råd och stöd bedöms vara ett tillräckligt stöd för många av de individer som idag nås av arbetsmarknadsnämndens uppsökande uppdrag. Det kan handla om att få ta del av studie- och yrkesvägledning, att få stöd med arbetsgivarkontakter eller att få information om vilka insatser Arbetsförmedlingen erbjuder. För att få denna typ av stöd krävs inte en inskrivning på Jobbtorg.

För en del individer krävs dock mer fördjupande stödinsatser över tid. Det kan till exempel handla om motiverande samtal för att stötta individen till att ta del av insatser och till att etablera en kontakt med Arbetsförmedlingen. Insatsen består av individuell coachning enligt metoden Supported Employment samt av aktiviteter med fokus på arbetsmarknaden. Insatsen ges under en begränsad tid i syfte att underlätta arbete och studier.

Individinsatser som innebär att någon beviljas förmåner ska föregås av ett individuellt beslut som har stöd i lagstiftningen.

Utgångspunkten för stadens insatser på arbetsmarknadsområdet är främst socialtjänstlagen. Mot bakgrund av detta föreslår arbetsmarknadsförvaltningen att insats i form av särskilt individanpassad stödinsats för att underlätta arbete eller studier för UVAS och för kvinnor med en svag ställning på arbetsmarknaden ska föregås av en individuell biståndsprövning. Insatsen bedöms vara utöver socialtjänstens ansvar enligt 4 kap. 1 § SoL, men bedöms kunna omfattas av möjlighet för av kommunfullmäktige beslutad insats enligt 4 kap. 2 § SoL.

Arbetsmarknadsförvaltningen föreslår att kommunfullmäktige uppdrar åt arbetsmarknadsnämnden att fatta biståndsbeslut om särskilt individanpassad stödinsats för att underlätta arbete eller studier enligt 4 kap. 2 § SoL för socialt utsatta i de ovan nämnda målgrupperna. Enligt förslaget ska personer som uppstår försörjningsstöd inte ha rätt till insatsen, eftersom dessa personer omfattas av samma insatser via Jobbtorgs verksamhet i ett arbetsrehabiliterande arbete inom ramen för deras behov av försörjningsstöd från stadsdelsförvaltningen.

Genom biståndsprövning och beslut läggs grund till en rättssäker handläggning som följer bestämmelser om dokumentation och uppföljning i SoL. En tydlig och lagreglerad dokumentationsplikt bidrar till en jämlik och rättssäker handläggning som är mer uppföljningsbar. Arbetsmarknadsförvaltningen föreslår att förslagen börjar gälla från och med 2023-01-01.

Jämställdhetsanalys

Enligt statistikverktyget på Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågors hemsida¹ är fördelningen mellan kvinnor och män i målgruppen UVAS 16-29 år i Stockholms kommun ungefär 45 procent respektive 55 procent.

Forskning visar att etablering på arbetsmarknaden tar längre tid för utrikesfödda kvinnor i jämförelse med utrikesfödda män, samt att utrikesfödda kvinnor oftare har större problem med hälsan, kortare utbildningsbakgrund och tar ett större ansvar för barn och familj i jämförelse med utrikesfödda män.

Förslagen till stöd för enskilda som tillhör dessa grupper som presenteras i utredningen bedöms bidra till uppfyllandet av de nationella politiska jämställdhetsmålen.

---

¹ [Statistik om unga som varken arbetar eller studerar | MUCF](#)

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen ställer sig positiv till att arbetsmarknadsnämnden ger stöd till de nämnda målgrupperna, UVAS och kvinnor med svag ställning på arbetsmarknaden, med målet att den enskilde ska ha möjlighet att etablera sig på arbetsmarknaden eller påbörja studier. Längre arbetslöshetsperioder för unga personer kan ge långvariga konsekvenser för möjligheten att etablera sig på arbetsmarknaden, varför det är angeläget att i ett tidigt skede förhindra att ungdomar hamnar i långtidsarbetslöshet.

För både målgruppen UVAS och kvinnor med svag ställning på arbetsmarknaden är inträdet på arbetsmarknaden eller påbörjandet av studier betydelsefullt för att den enskilde ska kunna besluta över sina egna livsval samt att på sikt ha en ekonomisk trygghet. Deltagandet i arbetslivet är dessutom i många fall en viktig del av självkänslan och identiteten. Att hela arbetskraften i Stockholm tas till vara är av stor vikt för ökad välfärd och en socialt hållbar stad samt för att underlätta kompetensförsörjningen i staden och regionen.

Arbetsmarknadsnämndens syfte med att i Jobbtorget verksamhet införa myndighetsutövning i form av utredning enligt 11 kap. 1 § SoL och biståndsprovning och beslut enligt 4 kap. 1 och 2 §§ SoL är att skapa större förutsägbarhet, rättssäkerhet och likabehandling i handläggningen av de särskilt individanpassade stödinsatserna. För detta ser förvaltningen fördelar av hög samverkan mellan arbetsmarknadsnämnden, socialnämnden och stadsdelsnämnderna i den föreslagna förändringen för Jobbtorg. Några av de samverkansbehov som förvaltningen identifierat lyfts fram nedan.

Utredning och att uppmärksamma andra behov

Ur ärendet framgår att ansökan om särskild stödinsats ska utredas av handläggare på stadens Jobbtorg med hjälp av stadens sedvanliga utredningsinstrument och en utredning ska sedan sammanställas som grund för beslutet. Förvaltningen ställer sig positiv till att arbetsmarknadsnämnden avser att använda bedömningsinstrument inom ramen för den utredning som kommer att genomföras av enskilda individers behov i enlighet med 11 kap. 1 § SoL, detta är i linje med hur övriga verksamhetsområden inom stadens socialtjänst arbetar med myndighetsutövning för att säkerställa likställighet och rättssäkerhet.

I samband med utredningar inom socialtjänsten kan andra behov än de som föranledde en viss ansökan uppmärksammas av den som utreder. Då Jobbtorgs verksamhet är organiserad stadsövergripande och det är stadsdelsnämnderna och enheten för hemlösa som

ansvarar för socialtjänsten, är det av stor vikt att arbetsmarknadsnämnden länkar den enskilde till rätt nämnd i de fall Jobbtorg i sin utredning uppmärksammar behov som kan föranleda ansökan om någon form av bistånd. Stadens *Riktlinjer för ärendansvar mellan stadsdelsnämnderna inom individ- och familjeomsorgen, omsorgen om äldre personer och personer med funktionsnedsättning*² ger information om vilken nämnd som har ansvar för den enskildes handläggning. Arbetsmarknadsnämnden skulle tillsammans med socialnämnden kunna ta fram en vägledning som ytterligare ett stöd vid sidan av riktlinjerna för att underlätta för medarbetare på Jobbtorg att länka rätt vid dessa situationer. Arbetsmarknadsnämnden och socialnämnden skulle även kunna ta fram relevant utbildningsmaterial för medarbetare på Jobbtorg om vilket stöd som finns att tillgå inom socialtjänsten för den enskilde för att öka kunskapen om socialtjänstens insatser och utredningsförfarande.

Registrering av ärendehandläggning

Förvaltningen ser fördelar med att stadens Sociala system används vid ett eventuellt beslut om myndighetsutövning vid Jobbtorgen. Sociala system innehåller stadens samlade socialregister och syftar till att stödja hela handlägningsprocessen för enskilda ärenden inom socialtjänstens myndighetsutövning. Genom att använda stadens Sociala system på samma sätt som stadsdelsnämnderna läggs en grund för likställighet mellan stadens olika nämnder och förvaltningar som utför myndighetsutövning. Det underlättar även för uppföljning och statistikuttag på stadsövergripande nivå vad gäller stadens samlade socialtjänstverksamhet.

I det fall biståndsbeslut genom Jobbtorgen ska registreras i Sociala system ser förvaltningen ett behov av samverkan mellan arbetsmarknadsnämnden och socialnämnden utifrån den verksamhetsnära förvaltningen, målarkitekturen och livscykelplanen för Sociala system.

Kompetens vid ärendehandläggning inom socialtjänst

Inom stadens myndighetsutövande socialtjänst erbjuds nyanställda socialsekreterare introduktionsutbildning i vad myndighetsutövning innebär samt vilka handlägnings- och dokumentationskrav som följer av lagstiftningen. Förvaltningens erfarenhet är att utöver en sådan introduktionsutbildning för medarbetare som saknar tidigare erfarenhet av myndighetsutövning är det kvalitetssäkrande att regelbundet ha återkommande utbildningar kring de juridiska aspekterna av handläggning enligt SoL. Socialnämnden ansvarar för

---

² Riktlinjer för ärendansvar mellan stadsdelsnämnderna inom individ- och familjeomsorgen, omsorgen om äldre personer och personer med funktionsnedsättning, Dnr 3.1.1-264/2017 beslutade i KF, februari 2017

stadens introduktionsutbildning och andra fortutbildningar inom området som även skulle kunna inkludera medarbetare inom Jobbtorgen som ska fatta biståndsbeslut.

Gränsdragningsfrågor

Stadens *Riktlinjer för ärendeansvar mellan stadsdelsnämnderna inom individ- och familjeomsorgen, omsorgen om äldre personer och personer med funktionsnedsättning*³ framhåller att utgångspunkten för dessa riktlinjer är ett sammanhållet ansvar om en person i staden. Detta innebär i korta drag att personer som söker eller får bistånd eller insatser från stadens socialtjänst med stöd av socialtjänstlagen eller LSS ska vara aktualiserad endast vid en av nämnderna. Förvaltningen ser genom förslaget ett behov av att se över tillämpningsanvisningar gällande ärendeansvaret mellan stadsdelsnämnderna och arbetsmarknadsnämnden för att säkerställa rättssäkerhet och likställighet.

Framtidens socialtjänst

I sammanhanget vill förvaltningen även lyfta regeringens översyn av socialtjänstlagen och de förslag som redovisas i slutbetänkandet *Hållbar socialtjänst*⁴ vilka förväntas innebära en stor omställning av socialtjänstens organisering och arbetssätt. Slutbetänkandet presenterar fyra större förslag, vilka bedöms som särskilt viktiga för att skapa en hållbar socialtjänst. Bland annat föreslås möjligheten till att bevilja insatser utan föregående individuell behovsprövning. Ur utredningen framhålls att för att nå enskilda individer som annars är svåra att nå måste socialtjänsten kunna tillhandahålla insatser på ett sätt som ur den enskildes perspektiv är attraktivt och tillgängligt.

I Stockholms stads budget för 2021 fick socialnämnden i uppdrag att utreda hur socialtjänsten ska övergå till att bevilja fler insatser utan individuell behovsprövning, i enlighet med den föreslagna nya SoL. I arbetet med uppdraget har fokus legat på att utreda hur staden ska övergå till att bevilja fler insatser utan individuell behovsprövning. Bland annat rekommenderar förvaltningen i rapporten *Hur socialtjänsten ska övergå till att bevilja fler insatser utan individuell behovsprövning, i enlighet med den föreslagna nya socialtjänstlagen, SoL*⁵ att staden bör öka sin kunskap om vilka behov av tidigt stöd som bör tillgodoses i syfte att nå de

---

³ Riktlinjer för ärendeansvar mellan stadsdelsnämnderna inom individ- och familjeomsorgen, omsorgen om äldre personer och personer med funktionsnedsättning, Dnr 3.1.1-264/2017 beslutade i KF, februari 2017

⁴ SOU 2020:47. Framtidens socialtjänst (2020). *Hållbar socialtjänst- En ny socialtjänstlag*. Stockholm: Socialdepartementet

⁵ Dnr: 3.1.1-302/2021, utgiven februari 2022, Socialförvaltningen

identifierade grupper som idag är svåra att nå och som är i störst behov av tidigt stöd från socialtjänsten. Staden behöver därefter överväga vilka insatser som är lämpliga och vilka som inte är lämpliga att bevilja utan individuell behovsprövning, utifrån vad som är möjligt enligt förslaget till ny lagstiftning.

Förvaltningen bedömer att om beslut fattas att Jobbtorget verksamhet även kommer att innefatta myndighetsutövande socialtjänst framöver, är det viktigt att även denna särskilda stödinsats ingår i en vidare utredning om hur socialtjänsten kan övergå till att bevilja mer insatser utan individuell behovsprövning om lagförslaget om ny SoL beslutas av riksdagen.

Förvaltningen föreslår att socialnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på kommunstyrelsens remiss av Beslut om arbetsmarknadsinsats för vissa målgrupper som nås via arbetsmarknadsnämndens uppsökande uppdrag.

Bilagor

- Bilaga 1 Protokoll 5-2022 Beslut om arbetsmarknadsinsats för vissa målgrupper som nås via arbetsmarknadsnämndens uppsökande uppdrag
- Bilaga 2 Tjut Beslut om arbetsmarknadsinsats för vissa särskilt socialt utsatta målgrupper som nås via förvaltningens uppsökande uppdrag
- Bilaga 3 Riktlinje för beslut om arbetsmarknadsinsats för vissa målgrupper som nås via arbetsmarknadsnämndens uppsökande uppdrag